

Spis treści

Wykaz skrótów | str. 13

Streszczenie | str. 15

Summary | str. 19

Przedmowa | str. 23

Rozdział I

Zarys problematyki | str. 25

1. Uwagi wprowadzające | str. 25
2. Uwarunkowania ostrożności | str. 27
3. Typizacja przestępstw i wykroczeń drogowych | str. 30

Rozdział II

Przestępstwa z rozdziału XXI Kodeksu karnego. Zagadnienia węzłowe | str. 33

1. Uwagi wprowadzające | str. 33
2. Katastrofa w ruchu drogowym (art. 173 k.k.) | str. 34
- 2.1.. Uwagi wprowadzające | str. 34
- 2.2.. Strona podmiotowa | str. 36
- 2.3.. Zderzenie łańcuchowe a katastrofa | str. 39
3. Sprowadzenie niebezpieczeństwa katastrofy (art. 174 k.k.) | str. 42
- 3.1.. Uwagi wprowadzające | str. 42
- 3.2.. Strona podmiotowa | str. 44
- 3.3.. Skutek | str. 47
4. Wypadek drogowy | str. 48
- 4.1.. Uwagi wprowadzające | str. 48
- 4.2.. Podmiot przestępstwa | str. 50
- 4.3.. Podmiotowa strona czynu | str. 54
- 4.4.. Przedmiotowa strona czynu | str. 55
- 4.5.. Związek przyczynowy | str. 56
- 4.6.. Miejsce wypadku drogowego | str. 58
- 4.7.. Skutek wypadku drogowego | str. 60
5. Pozostałe występki przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji drogowej | str. 61
- 5.1.. Uwagi wprowadzające | str. 61
- 5.2.. Prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego (art. 178a § 1 k.k.) | str. 62
- 5.3.. Ucieczka przed policyjnym pościgiem (art. 178b k.k.) | str. 66
- 5.4.. Dopuszczenie do ruchu niebezpiecznego pojazdu (art. 179 k.k.) | str. 70
- 5.5.. Zapewnienie bezpieczeństwa w ruchu pojazdów (art. 180 k.k.) | str. 72
- 5.6.. Prowadzenie pojazdu mechanicznego bez uprawnień (art. 180a k.k.) | str. 74
6. Zbieg przepisów o czynach przeciwko bezpieczeństwu drogowemu i innych | str. 75
- 6.1.. Uwagi wprowadzające | str. 75

6.2.. Zbieg przepisów o nieumyślnym spowodowaniu katastrofy i umyślnym spowodowaniu jej niebezpieczeństwa | str. 76

6.3.. Zbieg przestępstwa wypadku drogowego z innymi występami | str. 77

6.4.. Występek z 178a § 1 k.k. w zbiegu z innymi występami | str. 80

6.5.. Zbieg pozostałych przestępstw z rozdziału XXI Kodeksu karnego z innymi | str. 82

6.6.. Zbieg art. 177 § 1 k.k. z art. 86 § 1 k.w. | str. 83

6.7.. Wnioski końcowe | str. 86

Rozdział III

Wykroczenia drogowe. Zagadnienia podstawowe | str. 87

1. Uwagi wprowadzające | str. 87
2. Spowodowanie zagrożenia bezpieczeństwa ruchu (art. 86 k.w.) | str. 89
3. Wywołanie niebezpieczeństwa dla innej osoby (art. 98 k.w.) | str. 95
4. Pozostałe wykroczenia z rozdziału XI Kodeksu wykroczeń | str. 98

Rozdział IV

Podstawowe zasady bezpieczeństwa – zasady sprawności psychomotorycznej | str. 100

1. Uwagi wstępne | str. 100
2. Stan nietrzeźwości | str. 103
3. Stan po użyciu środka odurzającego | str. 104
4. Inne niedyspozycje psychofizyczne | str. 106
5. Zasada sprawności technicznej | str. 115
6. Nakaz pozostania na miejscu wypadku | str. 120

Rozdział V

Zasady bezpieczeństwa. Bezwzględne nakazy | str. 126

1. Wprowadzenie | str. 126
2. Zasada ruchu prawostronnego | str. 126
3. Zasada pierwszeństwa | str. 127
4. Zasada pierwszeństwa na skrzyżowaniu | str. 128
5. Zasada pierwszeństwa przy jeździe na wprost | str. 131
6. Zasada pierwszeństwa między kierującymi a pieszymi | str. 133
7. Umożliwienie przejazdu pojazdowi uprzywilejowanemu | str. 134
8. System znaków | str. 136

Rozdział VI

Zasady bezpieczeństwa. Reguły interpretacyjne | str. 138

1. Uwagi wprowadzające | str. 138
2. Zasada szczególnej ostrożności i dostosowania zaufania | str. 138
3. Zasada prędkości dostosowanej, tzw. bezpiecznej | str. 143
4. Zachowanie wobec pieszych na przejściu | str. 155
5. Zatrzymanie i postój | str. 160
6. Wymijanie, omijanie i wyprzedzanie | str. 161
7. Hamowanie i bezpieczny odstęp | str. 164
8. Używanie świateł | str. 166
9. Przejeżdżanie przez przejazd kolejowy | str. 167
10. Reguły taktyczne | str. 169
11. Zwyczaj – reguła nieskodyfikowana | str. 170

Rozdział VII

Oszustwa i wyłudzenia odszkodowań jako prawnokarna kwalifikacja zdarzeń drogowych | str. 174

1. Uwagi wprowadzające | str. 174
 2. Oszustwo jako kwalifikacja karna pozorowanych zdarzeń drogowych. Oszustwa ubezpieczeniowe | str. 176
- 2.1.. Uwagi wprowadzające | str. 176

2.2.. Przeszłocze wyłudzenie korzyści majątkowej za zwrot bezprawnie zabranej rzeczy (art. 286 § 2 k.k.) str. 184
2.3.. Wypadek mniejszej wagi (art. 286 § 3 k.k.) str. 186
2.4.. Wyłudzenie odszkodowania jako potencjalna kwalifikacja karna pozorowanych zdarzeń drogowych (art. 298 § 1 k.k.) str. 187
2.5.. Zbieg przepisów str. 194
2.6.. Kwalifikacja karna pozorowanych zdarzeń drogowych str. 196
3. Oszustwo licznikowe – zagadnienia podstawowe w procesie rozpoznania znamion przestępstwa str. 198
3.1.. Uwagi wprowadzające str. 198
3.2.. Założenia noweli marcowej str. 199
3.3.. Treść noweli marcowej w zakresie prawnokarnym str. 200
3.4.. Wybrane zagadnienia procesowe str. 202
3.5.. Analiza materialnoprawna przestępstw typizowanych w treści art. 306a k.k. str. 203
3.5.1 Przedmiot ochrony str. 203
3.5.2 Penalizowane stany faktyczne str. 205
3.5.3 Zagrożenie ustawowe karą i środkami karnymi str. 210
3.5.4 Okoliczności mające wpływ na sądowy wymiar kary str. 212
3.5.5 Środki probacyjne str. 213
3.5.6 Przedawnienie i zatarcie skazania str. 215
3.5.7 Zbieg przepisów str. 216
3.6.. Uwagi końcowe str. 216
Rozdział VIII
Rekonstrukcja zdarzenia drogowego przez biegłego str. 222
1. Zagadnienia ogólne str. 222
2. Dopuszczenie dowodu str. 225
3. Przedmiot opinii str. 229
4. Zasada bezstronności i obiektywizmu str. 232
5. Przesłuchanie biegłego str. 237
6. Opinia pozaprosesowa i jej ocena str. 239
7. Tajemnica biegłego, specjalisty i tłumacza str. 242
8. Ocena opinii str. 246
Rozdział IX
Opinia biegłego do spraw ruchu drogowego i techniki samochodowej str. 256
1. Uwagi wprowadzające str. 256
2. Ogólne założenia opinii str. 258
3. Ocena materiału badawczego str. 261
4. Zakres opinii str. 270
5. Założenia przyjęte do opiniowania str. 271
Rozdział X
Rodzaje opinii str. 277
1. Ocena stanu technicznego pojazdu, jego zespołów lub części str. 277
2. Rekonstrukcja wypadków z udziałem pieszych str. 281
3. Rekonstrukcja zderzeń pojazdów str. 300
4. Ustalenie osoby kierującej pojazdem str. 308
5. Wypadki drogowe z udziałem jednoślądów str. 315

6. Ocena rodzaju i stopnia uszkodzeń pojazdów | str. 320
7. Nowoczesne techniki w opiniowaniu – komputerowe wspomaganie rekonstrukcji zdarzeń drogowych | str. 326

Rozdział XI

Zagadnienia wybrane w procesie opiniowania | str. 328

1. Zasady planowania eksperymentu i aktualne podejście do opiniowania zdarzeń zaistniałych w okresie ograniczonej widoczności | str. 328
2. Ślady cyfrowe w rekonstrukcji zdarzeń drogowych – odbiorniki GPS, kamery samochodowe, monitoring (fotogrametria 3D), tachografy, „czarne skrzynki” i sterowniki pojazdów | str. 362

2.1.. Uwagi wprowadzające | str. 362

2.2.. Nawigacje satelitarne i systemy APRS | str. 363

2.3.. Kamery samochodowe | str. 368

2.4.. Monitoring (fotogrametria 3D) | str. 378

2.5.. Tachografy | str. 392

2.6.. Rejestratory danych i systemy elektroniczne pojazdów | str. 399

3. Nietypowość rekonstrukcji zdarzeń z udziałem pojazdów szynowych | str. 405
4. Zdarzenia pozorowane, wyłudzenia odszkodowań i cofanie drogomicz | str. 424

Rozdział XII

Inne rodzaje opinii. Zagadnienia wybrane – opinie wybitnie interdyscyplinarne | str. 454

1. Uwagi wprowadzające | str. 454
2. Interpretacja śladu DNA – interdyscyplinarne ustalenie osoby kierującej z zastosowaniem modelu wielobryłowego | str. 456

2.1.. Słowniczek podstawowych pojęć związanych z genetyką ogólną i genetyką sądową | str. 456

2.2.. Ślady biologiczne i materiał porównawczy | str. 460

2.3.. Ślady biologiczne w kontekście wypadków drogowych | str. 462

2.4.. Właściwe postępowanie podczas oględzin oraz czynniki wpływające na wynik badań genetycznych | str. 464

2.5.. Metody poszukiwania i identyfikacji śladów biologicznych | str. 467

2.6.. Struktura materiału genetycznego | str. 468

2.7.. Metody stosowane w analizie genetycznej do celów sądowych | str. 469

2.8.. Nowe metody analityczne w genetyce sądowej | str. 476

2.9.. Zapewnienie jakości badań genetycznych | str. 479

2.10 Ustalenie osoby kierowcy – zagadnienia teoretyczne i praktyczne | str. 480

2.11 Dynamika ruchu ciała człowieka wewnątrz pojazdu | str. 497

2.12 Przykład interdyscyplinarnego ustalenia osoby kierowcy | str. 499

2.13 Podsumowanie | str. 503

2.14 Przyszłość | str. 504

3. Wybrane kwestie kryminalistyczne (badanie opon, żarówek) | str. 505

3.1.. Powypadkowe badania opon | str. 505

3.2.. Kryminalistyczne badanie żarówek samochodowych | str. 512

3.2.1 Żarówki tradycyjne – włóknowe | str. 512

3.2.2 Żarówki wyładowcze – bezwłóknowe | str. 521

4. Psychologiczne aspekty wypadków i innych zdarzeń drogowych. Kwestie wybrane (ruchy oka, uwaga wzrokowa i dystrakcja) | str. 526
5. Rola biegłego psychologa transportu w opiniowaniu sądowym | str. 536

5.1.. Psycholog transportu jako biegły sądowy | str. 536

5.2.. Ocena czasu reakcji kierującego jako kompetencja biegłego psychologa transportu | str. 538

5.3.. Wymagania stawiane biegłym psychologom transportu | str. 551

6. Meandry ekspertyzy toksykologicznej | str. 553
7. Z problematyki medycznej opiniowania wypadków oraz innych zdarzeń drogowych | str. 566

7.1.. Rola medyka sądowego w ustaleniu przebiegu wypadku drogowego | str. 569

7.2.. Urządzenia transportu osobistego (UTO), hulajnogę elektryczne, urządzenia wspomagające ruch | str. 571

7.3.. Nowoczesne narzędzia w rękach medyków sądowych | str. 571

7.4.. Kompetencje biegłego | str. 573

7.5.. Oczekiwania biegłych opiniujących w toczących się postępowaniach | str. 573

7.6.. Opiniowanie następstw obrażeń ciała | str. 574

7.7.. Ustalanie uszczerbku na zdrowiu w postępowaniu karnym | str. 574

7.8.. Przesłanki ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, o jakim mowa w treści art. 156 k.k. | str. 575

7.9.. Przesłanki średniego i lekkiego uszczerbku na zdrowiu, o jakim mowa w treści art. 157 § 1 i 2 k.k. | str. 577

7.10. Opiniowanie medyczno-sądowe na potrzeby postępowania cywilnego | str. 577

7.11. Opiniowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych | str. 579

7.12. Związki przyczynowe w opiniowaniu sądowo-lekarskim | str. 580

Rozdział XIII

Dogmatyczna ocena materiału dowodowego | str. 583

1. Uwagi wprowadzające | str. 583
2. Obiektywne przypisanie skutku | str. 589
3. Koncepcja rozszerzonej odpowiedzialności | str. 595
4. Konstrukcja obojętności woli | str. 599
5. Nieprzewidywalność zachowań i ich ocena | str. 603
6. Kontrowersje wokół przyczynienia się do wypadku pokrzywdzonego. Próba oceny | str. 608
7. Wypadek podczas rajdu. Z problematyki odpowiedzialności karnej | str. 611
8. Odpowiedzialność kierujących pojazdami autonomicznymi. Krótko o czwartej rewolucji naukowo-technicznej | str. 615

8.1.. Uwagi wprowadzające | str. 615

8.2.. Odpowiedzialność za błędy samochodu robota | str. 616

8.3.. Wnioski końcowe | str. 617

Rozdział XIV

Błędy organów procesowych oraz biegłych i ich ocena | str. 619

1. Uwagi wprowadzające | str. 619
2. Błędy organów procesowych | str. 620
3. Błędy w opiniowaniu i ich przyczyny | str. 622
4. Procesowa ocena błędów organów państwa i opinii biegłych | str. 626
5. Ocena braków dowodowych | str. 628
6. Problematyka interpretacyjna w opinii biegłego i eksperta | str. 630

6.1.. Biegły i ekspert a kwestie prawne | str. 631

6.2..	Mnogie stany zagrożenia str. 636
6.3..	Kontrowersje wokół pierwszeństwa pieszych na przejściach dla pieszych – nowela czerwcową str. 642
6.4..	Fakultatywny obowiązek zmniejszenia prędkości przed przejściem dla pieszych – nowela czerwcową str. 660
6.5..	Osoba niepełnosprawna na drodze str. 666
6.6..	Wyprzedzanie bezpośrednio przed przejściem dla pieszych i omijanie pojazdu, który zatrzymał się w celu ustąpienia pierwszeństwa pieszemu str. 667
6.7..	„Lawirowanie” jednoślądów, a zwłaszcza motocyklistów, między pojazdami str. 671
6.8..	Prędkość a hamowanie awaryjne jednoślądami str. 674
6.9..	Minimalny odstęp na drogach ekspresowych i autostradach str. 677
7.	Problematyka opiniowania zdarzeń z udziałem pojazdów elektrycznych str. 680
7.1..	Informacje ogólne str. 680
7.2..	Przykład sporu sądowego str. 684
7.3..	Logistyka energetyczna str. 685
7.4..	Požary i inne zdarzenia drogowe str. 685
7.5..	Dynamika ruchu samochodów elektrycznych str. 686
7.6..	Pojazd „widmo” str. 689
	Załączniki str. 691
	Załącznik 1 str. 693
	Załącznik 2 str. 712
	Bibliografia str. 739
	O autorach str. 759